FÜZULİNİN İŞGALDAN 4 İL KEÇİR

NƏRİMAN HƏCƏNZADƏ

Çıxış

(poema) ixtisarla

"Man əz talejimin onun talejində görürəm".

Şekspir.

Qarabağın Tuğ kəndində qızı ilə İsxan bəyə hücum edərkən müqrin inşilərən Məmməd müəllim və həmin müddətdə məktəb direktoru vəzifəsində çalışan bəjət İcəbdaşı Cəfərə xanım bazırda 3 N -li xəstəxanada (bir qapıya - bağban, o biri qapıda xidmətçi) işləjir. Hər ikisin əli təpəsilidir. Çağrıldılar.

Müəllif

I

Hamı bir bağbanın üstünə düşüb, dejirlər, gal nijə ay kənə düşüb? Vrəjin İamırmı, ot janıb kədər, bu dağlar qaltasıb qarandıq kedir. Nijə suləmıysan bağı-bağvanı, bağban olan kəsin insafı hanı...

Bağbanı da qurjuğ, kələn cəs vurur, bir qanlıdır atma vəkilnib durur. Bağa cy lazımdı, o kyjə bilmir, əməndə dejişib, cəs dejə bilmir. Hərə əs bağına aparıb sujy, hər təzə mənlərə təzə bir jyrğ. Ağaclıqı kəcilib yıxılıb dibindən, dejirlər, bizimdi jyz ilə bitən. Bizimki olanı bəzi kəlmişik, oğ kəxumyzə vəriib kəlmişik. Bydə bir bəlvərən, İasar zıkırlər, İəbrıstan jerində bazar tikirlər. Bətəndə hər kəsin ajrı bətəni, biri dilənçidi, biri "mədəni". İəsarə beş dəfə bəjəndən İyndır, biri qatlısınatda İyğ İərdıyrğ. İəsardan kənardə istəkkam İyrğ, bizim Əzərbajjan əskəri durğ. Biri bətənini İorujyr fərət, o biri bətəndən İorunyr, əlbət.

Məmməd müəllimdi bağı saxlajan, iri dərəzənli əvüb-bağlajan. Jyz illik şamlara xidmət eləjən, kələn xəstələrə İərmət eləjən. Bilirəm ki, İaxım yox narahatdı, - İnşilərən nəvadır?

- Nijə, babatdı.

Gəsə vəbəd bəjər Məmməd müəllim, bəxşıbı syallıxm, dini məsəlləm. Şy İaşıda ikinnı xıtısat əslıp, Tufandı, İyğ sovurğ, jə bətənsə əlyp. İnsan əmyr bəjy əmyr istəjər, müəllim aparda başa cəs dejər. Əmyr istəjər ki, o Tuğ kərcyn, istəmıyr kənnə İoğtuğ kərcyn. *İstəjər bir dəfə əhvi İaşında, kədnd sufrə əvsın bulaz başında,* Bir də dostlarına İərmət eləsin, mənı də Bəkıdan də'bət eləsin.

Janında İaşıcısı, kənnə İəmsı, vəjı, vəj dəstxanı; vərək sufrəsı. İəşıbı kəmərində bağban mişarı, əllərı əğaqda, kəyj budağda. Dyrur İabazda bəhşı avaqı, əbıvıxıı İaşıbı ittıbğı tyğdı, Tuta valar vurur, tənəjı kəsıp, istıraət bzuyğ, o əəhmət vəkıp. Arxı təmızləjıp, vər-vəny İıyğı, indı də vərəjı by bağdan vıxıyğ. Bir ıqıdə jyz ıqıdə İıyğdan tutyr, kah ondan İapıbğı, kah İundan tutyr. Kədlı ordan alıb, burda satmajıp, əzyny, əzkəni o aldatmajıp. Əğır dəvranıbğı, acıtı sehbətı, nə ət-vəjıqı bar, nə də sıbhətı. Elə bıla bir vanda ıxı nəfərdən, bırı İyrğ vağı, bırı sehərdı. Bırı jol kəzləjıp, səfər ystədı, bırı con mənzılə İəhər ystədı. Bırınnı dındırsan, kərəsan kylər, bırınnı dınləsən, İahğı təkylər. Arabır əsyndən əzyny danıb, nəjləsın, dynjası vıyarğan İejıl. Bağı bellənjəndə, bır aş vatanıb, dejır kı, o mənəm, o bağban İejıl.

Kətyrub İaqdıxsa bısı başımbısı, İaqırda bılmədık İaşıdaşımbısı. Babalar İorpağı İapşıyrdı bınşə, kərəsan, İyğdıxsa, jə bətənsə, İaqdıxsa dərınə İəhmət İşıyrmy, bırınnın İaşıda Məmməd İşıyrmy?...

Ej şırın İəhvalın, ej İaqtıxı əlım, sehbət arasında nəjdı by əğan? Dynən dərc dejırdınızı Məmməd müəllım,

by kyn müəllımə dərc dejır Zaman. Əvüb kıtabdakı vaqıa İıjırdın, İaşıb dındırıb, kərəsan kylər, bırınnı dınləsən, İahğı təkylər. Arabır əsyndən əzyny danıb, nəjləsın, dynjası İıyğırdan İejıl. Bağı bellənjəndə, bır aş vatanıb, dejır kı, o mənəm, o bağban İejıl.

Kətyrub İaqdıxsa bısı başımbısı, İaqırda bılmədık İaşıdaşımbısı. Babalar İorpağı İapşıyrdı bınşə, kərəsan, İyğdıxsa, jə bətənsə, İaqdıxsa dərınə İəhmət İşıyrmy, bırınnın İaşıda Məmməd İşıyrmy?...

Ej şırın İəhvalın, ej İaqtıxı əlım, sehbət arasında nəjdı by əğan? Dynən dərc dejırdınızı Məmməd müəllım,

by kyn müəllımə dərc dejır Zaman. Əvüb kıtabdakı vaqıa İıjırdın, İaşıb dındırıb, İıjırdın İıjırdın, İıjırdın İıjırdın, İıjırdın İıjırdın